ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
"АСОЦІАЦІЯ ФАРМАЦЕВТІВ УКРАЇНИ"
Ідентифікаційний код юридичної особи: 43359310
Місцезнаходження: Україна, 01015, місто Київ, вулиця Академіка Богомольця, будинок 7/14, приміщення 182, к. 83

Вих. 426/2026 від 09.11.2026 року

Члену Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування народному депутату України

Члену МФО «Прифронтові території»

ВАГНЄР В.О.

01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5

vahnier@rada.gov.ua

щодо скасування обов'язкового проходження військово-лікарської комісії жінками, які здобули медичну або фармацевтичну освіту, виключно у зв'язку з їх перебуванням на військовому обліку

Шановна Вікторіє Олександрівно!

Громадська організація «Асоціація фармацевтів України» (далі – АФУ, Асоціація), представлена у Раді громадського контролю при Національній службі здоров'я України, Громадській раді при Державній службі України з лікарських засобів та контролю за наркотиками та Експертно-апеляційній раді з питань ліцензування при Державній регуляторній службі України, засвідчує Вам свою повагу та звертається з проханням підтримати ініціативу щодо скасування обов'язкового проходження військово-лікарської комісії (далі – ВЛК) жінками, які здобули медичну або фармацевтичну освіту, виключно у зв'язку з їх перебуванням на військовому обліку, а також нормативного врегулювання питання недопущення їх виклику на обов'язковий медичний огляд та притягнення до адміністративної відповідальності за його непроходження за відсутності інших законних підстав для проведення такого огляду.

Висловлюємо вдячність за направлення Вами депутатського звернення від 29 жовтня 2026 року № 384д9/7-2026/257871 щодо вартості та порядку фінансування медичних оглядів військовозобов'язаних жінок, зокрема тих, які здобули фармацевтичну спеціальність. Відповідь Міністерства охорони здоров'я України на зазначене звернення підтверджує, що відповідні медичні огляди фінансуються за рахунок коштів Державного бюджету України, та дозволяє предметно порушити питання економічної доцільності їх обов'язкового проведення для жінок, які не мають наміру добровільно вступати на військову службу.

Відповідно до частини одинадцятої статті 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» жінки, які придатні до проходження військової служби за станом здоров'я та віком і здобули медичну або фармацевтичну спеціальність, підлягають взяттю на військовий облік військовозобов'язаних. При цьому частиною дванадцятою зазначеної статті передбачено, що жінки, які перебувають на військовому обліку, можуть бути призвані на військову службу чи залучені для виконання робіт із забезпечення оборони держави у воєнний час у добровільному порядку. Отже, чинне законодавство розмежовує обов'язок військового обліку жінок відповідних спеціальностей та фактичне проходження ними військової служби, яке ґрунтується на принципі добровільності.

Пунктом 50 Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від

30 грудня 2022 року № 1487 (далі – Порядок № 1487), передбачено механізм внесення відомостей про жінок, які здобули медичну або фармацевтичну освіту, до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів без попереднього визначення ступеня їх придатності до військової служби. Разом із тим зазначеним пунктом установлено обов'язок таких жінок протягом 60 діб після здобуття відповідної освіти прибути до територіального центру комплектування та соціальної підтримки для визначення ступеня придатності до військової служби.

Таким чином, чинне регулювання фактично передбачає обов'язкове проходження медичного огляду незалежно від того, чи виявляє жінка бажання добровільно вступити на військову службу та чи існує на відповідний момент необхідність установлення її придатності. При цьому сам механізм військового обліку вже дозволяє державі отримувати необхідні персональні й професійні відомості без попереднього проходження ВЛК, що свідчить про можливість нормативного розмежування процедури військового обліку та медичного огляду.

На переконання Асоціації, обов'язкове проходження ВЛК усіма жінками відповідних спеціальностей виключно у зв'язку з військовим обліком не має достатнього практичного обґрунтування, оскільки встановлення придатності до військової служби за відсутності наміру її проходити не призводить до безпосереднього прийняття рішення про залучення особи до військової служби.

Натомість така процедура створює значне адміністративне навантаження на жінок, додатково завантажує територіальні центри комплектування та соціальної підтримки, потребує залучення лікарів різних спеціальностей, використання матеріально-технічних ресурсів закладів охорони здоров'я та відповідного бюджетного фінансування. Особливої уваги потребує те, що результати військово-лікарської експертизи мають визначений строк чинності, у зв'язку з чим проведений огляд може втратити актуальність ще до виникнення фактичної потреби у визначенні придатності особи до військової служби. У такому разі за добровільного вступу жінки на військову службу в майбутньому може виникнути необхідність повторного проходження ВЛК, що призводитиме до додаткового використання державних ресурсів.

Особливого значення порушене питання набуває з огляду на масштаби фармацевтичної галузі та потенційні бюджетні витрати на проведення відповідних медичних оглядів.

За офіційними даними Національної служби здоров'я України, оприлюдненими у 2026 році, в електронній системі охорони здоров'я зареєстровано 36 547 фахівців фармацевтичного профілю, з яких 96,2 відсотка становлять жінки. Отже, лише серед зареєстрованих в ЕСОЗ фармацевтичних працівників кількість жінок становить орієнтовно 35,2 тисячі осіб. Зазначений показник характеризує кадровий масштаб галузі, проте не є кількістю жінок, які зобов'язані пройти ВЛК протягом одного календарного року.

Відповідно до інформації, наданої Міністерством охорони здоров'я України на Ваше депутатське звернення, згідно з Порядком реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2026 році, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2025 року № 1808, тариф за пакетом медичних послуг «Медичний огляд осіб, який організовується територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки» становить **883 гривні за один медичний огляд**. Оплата здійснюється Національною службою здоров'я України за рахунок коштів Державного бюджету України відповідно до фактичної кількості проведених медичних оглядів та умов укладених договорів.

З огляду на зазначений тариф, умовна вартість одноразового медичного огляду всіх зареєстрованих в ЕСОЗ жінок фармацевтичного профілю становила б приблизно **31 млн гривень**. У разі проведення протягом календарного року 5 тисяч таких оглядів бюджетні виплати

за відповідним тарифом становили б 4,415 млн гривень, а за 10 тисяч оглядів – 8,83 млн гривень. Наведені розрахунки мають виключно оціночний характер і не відображають фактичної кількості проведених ВЛК чи підтверджених річних видатків держави, оскільки така інформація потребує окремого отримання від уповноважених органів.

Крім того, зазначені розрахунки стосуються лише фармацевтичних працівниць, зареєстрованих в ЕСОЗ, і не враховують жінок з медичною освітою, які також підпадають під відповідне регулювання. Отже, потенційний обсяг залучених бюджетних і медичних ресурсів є значно ширшим за наведений приклад. Водночас, як зазначено у відповіді МОЗ, установлений тариф не є тотожним фактичній собівартості кожного огляду, яка залежить від обсягу наданих послуг, використаних ресурсів та необхідності додаткових обстежень.

Вважаємо, що використання бюджетних коштів на проведення обов'язкових медичних оглядів має бути безпосередньо пов'язане з реальною потребою у визначенні придатності особи до проходження військової служби. Проведення таких оглядів без фактичної необхідності створює ризик нераціонального використання фінансових та кадрових ресурсів держави.

Особливої уваги потребує додаткове навантаження на військово-лікарські комісії. В умовах повномасштабної війни ВЛК виконують важливі функції щодо визначення придатності до військової служби осіб, які вступають на військову службу, а також проведення оглядів військовослужбовців, зокрема після поранень, захворювань та з інших передбачених законодавством підстав. Залучення медичного персоналу, діагностичного обладнання та організаційних ресурсів до обов'язкових оглядів жінок, які не мають наміру проходити військову службу, збільшує загальне навантаження на комісії та може впливати на строки проведення медичних оглядів інших категорій осіб.

Вважаємо, що за умов обмежених ресурсів системи охорони здоров'я пріоритет має надаватися оглядам, проведення яких є необхідним для прийняття конкретних рішень щодо проходження військової служби. Скасування обов'язкової ВЛК виключно у зв'язку з перебуванням жінок на військовому обліку дозволить зменшити кількість медичних оглядів, які не мають безпосереднього практичного застосування, та сприятиме більш раціональному використанню робочого часу медичних працівників.

Окремою проблемою є ризик притягнення жінок до адміністративної відповідальності за непроходження ВЛК, незважаючи на те, що вони не виявляли бажання добровільно вступати на військову службу.

Наразі положення статей 210 та 210-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачають відповідальність за порушення правил військового обліку та законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку і мобілізацію. В умовах особливого періоду розміри відповідних штрафів для громадян можуть становити від 17 000 до 25 500 гривень залежно від складу правопорушення та обставин його вчинення.

За чинного нормативного регулювання невиконання обов'язку щодо проходження ВЛК або неприбуття за належним викликом може створювати підстави для застосування заходів адміністративного реагування. При цьому жінка, яка не має наміру вступати на військову службу, може опинитися перед необхідністю проходження медичного огляду виключно з метою уникнення негативних правових наслідків, пов'язаних із виконанням військово-облікового обов'язку.

На переконання АФУ, відсутність висновку ВЛК у жінки, яка належним чином перебуває на військовому обліку та не виявляла бажання добровільно вступати на

військову службу, не повинна сама по собі розглядатися як порушення законодавства та бути підставою для накладення штрафу.

У зв'язку з цим запропоновані зміни мають передбачати не лише скасування обов'язковості проходження ВЛК, а й чітке нормативне врегулювання правових наслідків відсутності відповідного медичного висновку. Зокрема, необхідно виключити можливість направлення жінок на обов'язковий медичний огляд виключно з підстав їх первинного взяття або подальшого перебування на військовому обліку, а також застосування до них адміністративних стягнень за непроходження такого огляду після скасування відповідного обов'язку.

Відсутність висновку ВЛК не повинна перешкоджати веденню військового обліку, формуванню військово-облікових документів, актуалізації персональних даних або створювати підстави для внесення відомостей про порушення правил військового обліку виключно у зв'язку з непроходженням огляду, який не є обов'язковим за новим регулюванням.

При цьому запропоновані зміни не передбачають звільнення жінок від інших установлених законом обов'язків військового обліку та не стосуються випадків неприбуття за законними викликами з інших підстав.

Асоціація пропонує запровадити механізм, за якого жінки, які здобули медичну або фармацевтичну освіту, не підлягатимуть обов'язковому виклику для проходження ВЛК виключно у зв'язку з взяттям на військовий облік або перебуванням на ньому.

Проходження військово-лікарської експертизи для таких жінок пропонується здійснювати за їхнім добровільним зверненням, зокрема для визначення стану придатності до військової служби, або на підставі належного направлення у разі фактичного вирішення питання про добровільний вступ на військову службу чи укладення відповідного контракту.

Такий підхід дозволить зберегти встановлений законом військовий облік жінок медичних і фармацевтичних спеціальностей, забезпечити належну повноту державних військово-облікових даних та гарантувати проведення військово-лікарської експертизи в тих випадках, коли її результати дійсно необхідні. При цьому добровільність проходження військової служби жінками залишатиметься забезпеченою, а проведення медичного огляду безпосередньо перед вступом на військову службу дозволить оцінювати актуальний стан здоров'я особи.

Реалізація зазначеної ініціативи потребує внесення змін до пункту 50 Порядку № 1487, Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 14 серпня 2008 року № 402, та, за необхідності, до положень Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» й інших нормативно-правових актів. При цьому необхідно забезпечити правову визначеність щодо відсутності обов'язку проходити ВЛК виключно у зв'язку з військовим обліком, а також недопущення застосування штрафних санкцій за його невиконання після відповідного нормативного врегулювання.

З огляду на викладене, просимо Вас:

1. **Підтримати ініціативу щодо скасування обов'язкового проходження ВЛК жінками, які здобули медичну або фармацевтичну освіту, виключно у зв'язку з первинним взяттям або подальшим перебуванням на військовому обліку**, передбачивши проходження такого огляду за добровільним зверненням жінки або безпосередньо у зв'язку з її добровільним вступом на військову службу.
2. **Ініціювати перед Кабінетом Міністрів України та Міністерством оборони України внесення відповідних змін до пункту 50 Порядку № 1487**, які передбачатимуть скасування обов'язку жінок, які здобули медичну або фармацевтичну освіту, протягом 60 діб

після її здобуття прибувати до територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки виключно для визначення ступеня придатності до військової служби.

3. **Сприяти нормативному врегулюванню питання недопущення виклику жінок на обов'язкову ВЛК виключно з підстав військового обліку та притягнення їх до адміністративної відповідальності за непроходження такого огляду**, передбачивши, що за відсутності інших установлених законом підстав непроходження ВЛК не може бути самостійною підставою для накладення штрафів за статтями 210 та 210-1 КУпАП, відображення порушення у військово-облікових інформаційних системах або застосування інших заходів реагування.

4. **Звернутися до Міністерства оборони України щодо перегляду відповідних положень наказу від 14 серпня 2008 року № 402** та інших нормативно-правових актів, які регулюють проведення військово-лікарської експертизи жінок, із метою чіткого розмежування процедур військового обліку та визначення придатності безпосередньо для проходження військової служби.

5. **Ініціювати отримання від Міністерства охорони здоров'я України та Національної служби здоров'я України офіційної інформації про кількість і вартість медичних оглядів військовозобов'язаних жінок за 2025-2026 роки**, зокрема жінок із медичною та фармацевтичною освітою, окремо виділивши огляди у зв'язку з первинним взяттям на військовий облік, повторні огляди та огляди у зв'язку з добровільним вступом на військову службу. Просимо також витребувати інформацію про загальний обсяг виплат НСЗУ за відповідними договорами та, за наявності, про фактичну собівартість проведених оглядів.

6. **Сприяти проведенню фінансово-економічної оцінки доцільності збереження обов'язкової ВЛК для зазначеної категорії жінок**, зокрема визначенню фактичного щорічного обсягу бюджетних видатків, кількості медичних оглядів, результати яких не були використані для прийняття рішення щодо проходження військової служби, та потенційної економії бюджетних коштів у разі запровадження запропонованих змін.

7. **Розглянути можливість ініціювання обговорення зазначеного питання на рівні Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування** із залученням представників Міністерства оборони України, Міністерства охорони здоров'я України, Національної служби здоров'я України та професійних громадських об'єднань.

8. **До моменту набрання чинності відповідними нормативно-правовими змінами звернутися до Міністерства оборони України щодо перевірки правомірності практики направлення жінок на ВЛК виключно у зв'язку з військовим обліком та застосування до них адміністративних стягнень**, а також опрацювання законного тимчасового механізму недопущення необґрунтованих викликів і санкцій.

АФУ переконана, що запропоновані зміни дозволять усунути надмірне адміністративне навантаження на жінок із медичною та фармацевтичною освітою, зменшити необґрунтоване навантаження на військово-лікарські комісії, забезпечити більш раціональне використання бюджетних коштів та спрямувати наявні медичні ресурси на виконання завдань, які мають першочергове значення для обороноздатності держави й функціонування системи охорони здоров'я.

Наголошуємо, що запропонована ініціатива не спрямована на скасування військового обліку жінок відповідних спеціальностей або звільнення від проходження ВЛК у випадках фактичного добровільного вступу на військову службу. Йдеться виключно про усунення обов'язкової медичної процедури, проведення якої за відсутності наміру проходити військову службу не забезпечує співмірного практичного результату, проте створює бюджетні витрати, додаткове навантаження на медичну систему та ризики притягнення жінок до адміністративної відповідальності.

Вважаємо, що військово-лікарська експертиза має проводитися тоді, коли її результати необхідні для прийняття конкретного рішення щодо проходження військової служби, а не

виключно для формального підтвердження придатності особи, яка не має наміру реалізовувати право на добровільний вступ до війська.

З огляду на суспільну значущість порушеного питання та необхідність забезпечення ефективного використання державних ресурсів просимо Вас підтримати зазначену ініціативу та сприяти її реалізації шляхом підготовки відповідних нормативно-правових змін і проведення необхідних міжвідомчих консультацій.

Про результати розгляду цього звернення та вжиті в межах депутатських повноважень заходи просимо повідомити АФУ в установленому законодавством порядку на електронну адресу: pharmukraine.ua@gmail.com та за поштовою адресою: **01015, м. Київ, вул. Академіка Богомольця, буд. 7/14, приміщення 182, к. 83**.

Додаток: копія відповіді Міністерства охорони здоров'я України на депутатське звернення від 29.10.2026 № 384д9/7-2026/257871 щодо вартості та порядку фінансування медичних оглядів військовозобов'язаних жінок.

З повагою,
Голова Організації
Голова Правління Організації **Анастасія РИЖУК**

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

вул. М.Грушевського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 253-61-94, E-mail:moz@moz.gov.ua,
web:http://www.moz.gov.ua, код ЄДРПОУ 00012925

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____

Народному депутату України
Вікторії ВАГНЄР

Шановна Вікторіє Олександрівно!

Міністерство охорони здоров'я України розглянуло Ваше депутатське звернення від 29.10.2026 № 384д9/7-2026/257871 щодо вартості та порядку фінансування медичних оглядів військовозобов'язаних жінок, зокрема тих, які здобули фармацевтичну спеціальність, та в межах компетенції повідомляє.

Медичний огляд військовозобов'язаної особи за належним направленням територіального центру комплектування та соціальної підтримки (далі - ТЦК та СП) у закладі охорони здоров'я, який має відповідний договір з Національною службою здоров'я України (далі - НСЗУ), проводиться безоплатно для особи в обсязі, передбаченому програмою медичних гарантій. Згідно з частиною першою статті 3 та частиною п'ятою статті 10 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» держава гарантує оплату передбачених цією програмою необхідних медичних послуг за рахунок коштів Державного бюджету України безпосередньо надавачам медичних послуг відповідно до встановлених тарифів.

Відповідно до пунктів 147 та 148 глави 34 розділу II Порядку реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2026 році, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2025 року № 1808 (далі - Порядок), НСЗУ укладає договори за пакетом медичних послуг «Медичний огляд осіб, який організовується територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки» із закладами охорони здоров'я комунальної та державної форми власності. Тариф за цим пакетом становить 883 гривні за один медичний огляд та застосовується до обсягу медичних послуг, визначеного специфікацією. За пунктом 150 Порядку фактична вартість послуг за договором за місяць розраховується як добуток зазначеного тарифу та фактичної кількості медичних оглядів за місяць.

Договори про медичне обслуговування населення укладаються відповідно [illegible] Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 року № 410 «Про [illegible]ори про медичне обслуговування населення за програмою медичних [illegible]й». Обсяг зобов'язань конкретного надавача визначається його договором

ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТ
Міністерство охорони здоров'я України
ДОКУМЕНТ № 03.4.0/61762/2-26 від 31.10.2026
Сертифікат 04AF212836405D99040000001D9A2D008362EC00
Підписувач Лишко Віктор Кирилович
Дата підписання: 31.10.2026
Дійсний з 30.12.2025 0:00:00 по 29.12.2027 23:59:59

з НСЗУ, зокрема специфікацією та умовами закупівлі відповідних медичних послуг.

Проведення військово-лікарської експертизи регулюється Положенням про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, затвердженим наказом Міністра оборони України від 14 серпня 2008 року № 402, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17 листопада 2008 року за № 1109/15800 (далі - Положення). Пунктом 3.1 глави 3 розділу ІІ Положення передбачено проведення огляду військовозобов'язаних військово-лікарськими комісіями (далі - ВЛК) при ТЦК та СП у закладах охорони здоров'я комунальної або державної форми власності, які мають відповідний договір з НСЗУ.

Згідно з пунктом 3.2 глави 3 розділу ІІ Положення під час дії воєнного стану військовозобов'язаний оглядається хірургом, терапевтом, невропатологом, психіатром, офтальмологом, оториноларингологом, а за медичними показаннями - лікарями інших спеціальностей. Специфікація та умови закупівлі послуг за зазначеним пакетом передбачають огляд мультидисциплінарною командою лікарів-спеціалістів ВЛК та залучення у разі потреби інших спеціалістів, у тому числі лікаря-акушера-гінеколога.

До обсягу послуг за пакетом належать лабораторні дослідження: загальні аналізи крові та сечі; визначення групи крові та резус-належності; дослідження на антитіла до ВІЛ і вірусу гепатиту С, поверхневий антиген вірусу гепатиту В; реакція мікропреципітації з кардіоліпіновим антигеном; визначення глюкози крові за показаннями, а особам старше 40 років - обов'язково. Інструментальні дослідження охоплюють рентгенологічне обстеження органів грудної клітки, електрокардіографію, ультразвукові дослідження та рентгенографію біляносових пазух за показаннями, вимірювання внутрішньоочного тиску за показаннями, а особам старше 40 років - обов'язково. Вимоги до обстежень військовозобов'язаних також установлені пунктом 3.4 глави 3 розділу ІІ Положення.

Специфікацією передбачені також направлення за наявності показань до інших структурних підрозділів або закладів охорони здоров'я для необхідних консультацій, обстежень та спеціалізованої медичної допомоги з метою встановлення, уточнення або спростування діагнозу; оцінка вакцинального статусу та направлення на профілактичні щеплення у разі потреби; оформлення проєктів довідок і формування медичних висновків про придатність або непридатність до військової служби.

Таким чином, консультації, лабораторні та інструментальні дослідження, що входять до обсягу послуг за цим пакетом і проводяться відповідно до нормативних вимог та медичних показань, забезпечуються надавачем у межах його зобов'язань за договором з НСЗУ. Окрема плата з особи за такі послуги не справляється. Водночас тариф 883 гривні не є окремо встановленою сумою оплати будь-якого можливого обсягу додаткової спеціалізованої діагностики або стаціонарної допомоги.

Якщо для остаточного визначення стану здоров'я необхідне додаткове обстеження, відповідно до пункту 3.11 глави 3 розділу ІІ Положення лікар - член ВЛК направляє особу на амбулаторне або стаціонарне обстеження з подальшим

оглядом ВЛК, уносячи відповідний запис про направлення до електронної системи охорони здоров'я. Направлення на медичні послуги оформлюються з дотриманням Порядку направлення пацієнтів до закладів охорони здоров'я та фізичних осіб - підприємців, які в установленому законом порядку одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та надають медичну допомогу відповідного виду, затвердженого наказом МОЗ від 28 лютого 2020 року № 586, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 березня 2020 року за № 235/34518.

Медичні послуги, які за своїм змістом та обсягом належать до інших пакетів програми медичних гарантій, надаються й оплачуються в межах відповідних договорів з НСЗУ за наявності медичних показань та належного направлення, з урахуванням умов надання і правил оплати таких послуг. Зокрема, додаткова спеціалізована діагностика може забезпечуватися за пакетом «Профілактика, діагностика, спостереження та лікування в амбулаторних умовах», а за потреби стаціонарного обстеження - за відповідним пакетом стаціонарної допомоги. Надання тієї самої послуги не є підставою для її подвійного фінансування.

Для завершення огляду заклад, у якому працює ВЛК, має забезпечити надання послуг у межах відповідного пакета та, за показаннями, направлення до надавача необхідної спеціалізованої допомоги. Після отримання результатів додаткових обстежень ВЛК завершує розгляд питання про придатність особи. Оплату гарантованих послуг здійснює НСЗУ надавачу за відповідним договором; попередня оплата цих послуг особою з подальшим відшкодуванням їй витрат зазначеним механізмом не передбачена.

Частиною сьомою статті 10 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» заборонено вимагати від пацієнтів винагороду в будь-якій формі за послуги та лікарські засоби, надані за програмою медичних гарантій. Відсутність у закладі можливості виконати окреме дослідження, яке він зобов'язаний забезпечити за договором, сама по собі не створює підстав для покладення його оплати на особу. У разі вимагання оплати за гарантовані послуги можна звернутися до керівника закладу та НСЗУ, зокрема за номером контакт-центру 16-77.

Відповідно до частини першої статті 10 зазначеного Закону тарифи за програмою медичних гарантій є єдиними для всієї території України. Главою 34 розділу ІІ Порядку не передбачено окремого тарифу, підвищувального коефіцієнта або іншого порядку фінансування огляду залежно від статі особи чи наявності фармацевтичної освіти. Визначення обсягу обстежень з урахуванням стану здоров'я та медичних показань не змінює гарантії їх безоплатного отримання в межах відповідних пакетів.

Щодо фактичних витрат зазначаємо, що тариф за пакетом та фактична вартість послуг за договором, розрахована відповідно до пункту 150 Порядку, не тотожні фактичній собівартості огляду конкретної особи. Єдиного нормативно встановленого показника собівартості повного огляду з урахуванням усіх можливих додаткових обстежень зазначеними актами не визначено. Фактичні витрати залежать від обсягу наданих послуг, використаних ресурсів та

організації роботи закладу і визначаються за даними його бухгалтерського обліку та первинних документів. Дані про виплати НСЗУ підтверджують обсяг фінансування за договорами, проте самі по собі не є розрахунком такої собівартості.

Крім оплати медичних послуг за програмою медичних гарантій, частина п’ята статті 3 зазначеного Закону передбачає можливість фінансування органами місцевого самоврядування програм розвитку та підтримки комунальних закладів охорони здоров’я. Таке фінансування здійснюється в межах відповідних місцевих програм і не змінює умов безоплатного надання послуг, гарантованих державою.

Відповідно до пункту 4 Положення про Національну службу здоров’я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1101, НСЗУ аналізує звіти про доходи і витрати надавачів, укладає договори, здійснює оплату послуг та моніторинг виконання умов договорів. Відомості про фактично оплачені медичні огляди та суми виплат формуються НСЗУ в межах виконання цих повноважень, а відомості про фактичні витрати конкретного закладу - відповідним закладом охорони здоров’я.

З повагою

Міністр **Віктор ЛЯШКО**

Богдан Дзяман +380639419571